

Λόγος Θ΄: Περί θείας πρόνοιας, θείας αγαθότητας καὶ θείας φιλανθρωπίας

[Αφιερώματα](#) / [Άγιος Μάξιμος ο Γραικός](#) / [Σοφία και Λόγος](#) / [Ψηφιακή Βιβλιοθήκη](#)

[Άγιος Μάξιμος ο Γραικός](#)

Περί θείας πρόνοιας, θείας αγαθότητας και θείας φιλανθρωπίας. Επίσης λόγος κατά των κερδοσκόπων.

Ο μακάριος και θαυμαστός προφήτης, θεάρεστος και πολύ ενάρετος βασιλέας, ο ένδοξος Δαυίδ, για τον οποίο ο ίδιος ο Θεός είπe: «Εύρον Δαυίδ τον του Ιεσσαί άνδρα κατά την καρδίαν μου, ος ποιήσει πάντα τα θελήματά μου»[1]. Αυτός ο τόσο υπέροχος άνδρας, θαυμάζοντας την ακατάληπτη και άρρητη φιλανθρωπία του Κυρίου των πάντων, του λέγει με μεγάλο θαυμασμό: «Τι έστιν άνθρωπος, ότι μιμηθήσκη αυτού, η υιός ανθρώπου, ότι επισκέπτη αυτόν» [2]; Επίσης λέγει: «Άνθρωπος ματαιότητι ωμοιώθη, αι ημέραι αυτού ωσει σκιά παράγουσιν» [3]. Εδώ παρομοιάζει, πολύ σοφά και εύστοχα, το τέλος της εφήμερης ζωής μας με την ματαιότητα. Όταν ο ήλιος βασιλεύσει η σκεπαστεί με μικρό σύννεφο, αμέσως εξαφανίζεται η σκιά οποιουδήποτε αντικειμένου. Ανάλογα και η ζωή μας τελειώνει αμέσως, μόλις φύγει από το σώμα η ψυχή που του δίδει ζωή. Αλλά παρά την τόσο μεγάλη πενία και μηδαμινότητά μας, ο πανάγαθος Δημιουργός μας δεν παύει να

μας φροντίζει και να μας ευεργετεί με κάθε τρόπο. Εμείς όμως οι αχάριστοι πως εκτιμάμε την τόσο μεγάλη φιλανθρωπία του Δημιουργού μας και την εύνοιά Του προς εμάς; Η πως μπορούμε να Τον ευχαριστήσουμε για την πρόνοια προς εμάς και για τις συνεχείς ευεργεσίες και επισκέψεις Του;

Εξαρχής μας έπλασε κατ' εικόνα και ομοίωσή Του [4], ενώ προηγουμένως εμείς δεν υπήρχαμε και δεν Τον παρακαλούσαμε γι' αυτό. Αυτός ο ίδιος, λόγω της άρρητης αγαθότητάς Του, δημιούργησε τα πάντα από το μη ον στο ον. Ύστερα επιθύμησε να δημιουργήσει τον άνθρωπο κατ' εικόνα και ομοίωσή Του και να τον θέσει επάνω από όλα τα δημιουργήματά Του ως ηγεμόνα η άρχοντα. Προς χάριν του ανθρώπου τακτοποίησε πρώτα τον υπέροχο κήπο, ο οποίος στην Αγία Γραφή αποκαλείται συνήθως παράδεισος· και τον δημιούργησε στον καλύτερο τόπο της γης, τον ονομαζόμενο Εδέμ, που φωτίζεται συνεχώς με φως, όπου φυσάει καθαρότατος αέρας με υπέροχες ευωδίες. Εδώ όρισε την διαμονή του ανθρώπου, για να ζει πάντοτε στην μακαριότητα και την απάθεια.

Και θα έμενε εκεί ο άνθρωπος απολαμβάνοντας πάντοτε αυτήν την μακαριότητα, αν δεν παρέβαινε την θεία εντολή που του είχε δοθεί. Αυτό φαίνεται από τα λόγια του προφήτη του Θεού, που λέγει με θλίψη: «Και άνθρωπος εν τιμή ων ου συνήκε» [5]. Και ποια ήταν η τιμή που έλαβε από τον Δημιουργό, το έδειξε με τα λόγια: «Παρασυνεβλήθη τοις κτήνεσι τοις ανοήτοις και ωμοιώθη αυτοίς», όχι όμως κατά την εξωτερική μορφή και την κτηνώδη συμπεριφορά. Αφού ο άνθρωπος δημιουργήθηκε στην αρχή από τον Θεό άφθαρτος και αθάνατος, μετά την παράβαση της εντολής υπέστη αμέσως την φθορά και τον θάνατο και ήλθε σε ένωση με την γυναίκα του. Ύστερα από αυτά ο Δημιουργός τον παιδαγώγησε, επειδή έχασε το αξίωμα και την αγγελική τιμή! Τον επισκέφθηκε όμως αμέσως ως φιλόανθρωπος, και από την φιλανθρωπία και την αγαθότητά Του του έδωσε χείρα βοηθείας. Τον έδιωξε βέβαια από την θεική και πάναγνη κατοικία του, επειδή έχασε τον λόγο και έπεσε σε αλογία και σε κτηνώδεις επιθυμίες. Δεν άρμοζε αυτός ο θεικός και άξιος των Αγγέλων τόπος να βεβηλωθεί με τόσο αδιάντροπους κτηνώδεις πόθους. Αν και τον έδιωξε όμως από εκεί και του στέρησε την αγγελική τιμή, δεν του στέρησε καθόλου την θεία και φιλόανθρωπη Πρόνοιά Του, μολονότι επέτρεψε να φθαρεί λόγω της υπακοής του στον όφι, που τον αποπλάνησε.

Ύστερα από την αμαρτωλή του πτώση, ο Θεός τον επισκέφθηκε αμέσως. Και όταν εκείνος έφυγε και κρύφτηκε, τον φώναξε λέγοντας: «Αδάμ που ει;» [6]. Δεν τον ρώτησε για να μάθει τον τόπο όπου κρύφτηκε, και δεν Τον ενδιέφερε να το μάθει. Με αυτήν την ερώτηση ο Θεός του υπενθύμιζε από ποια δόξα και αγγελική τιμή σε ποια ακολασία και ατιμία είχε ξεπέσει, αφού στερήθηκε αμέσως την θεία Χάρη και δόξα, που μέχρι τότε σκέπαζε την γύμνια του και τον κοσμούσε θαυμάσια. Επίσης

του υπενθύμισε το προηγούμενο θάρρος του προς τον Δημιουργό του, όταν χωρίς προσ-κλήση επισκεπτόταν άφοβα τον Κύριό του και με φωτεινό πρόσωπο και χαρούμενη ψυχή στεκόταν μπροστά Του απολαμβάνοντας τις θείες συνομιλίες Του. Αλλά και όταν εκδιώχτηκαν οι δυό τους από τον παράδεισο και άρχισαν να γεννιούνται παιδιά, ο πρωτότοκος υιός τους Κάιν δολοφόνησε τον αδελφό του, τον ενάρετο Άβελ, ακόμη και τότε ο πανάγαθος Θεός δεν έπαψε να ευεργετεί το ανθρώπινο γένος. Αμέσως ο Θεός παρουσιάσθηκε στον μiasmμένο δολοφόνο και με την συνηθισμένη ανθρώπινη φωνή Του τον ρώτησε που είναι ο αδελφός του. Ήθελε ο Θεός να καθαρισθεί ο Κάιν με την εξομολόγηση της δολοφονίας που διέπραξε, και τότε θα τον αξίωνε της χάριτος και της φιλανθρωπίας Του. Εκείνος όμως με θράσος και χωρίς ντροπή Του απήντησε: «Ου γινώσκω· μη φύλαξ του αδελφού μου ειμί εγώ;» [7]. Ακόμη και τότε ο φιλάνθρωπος δεν τον θανάτωσε αμέσως, αλλά ούτε τον άφησε ατιμώρητο. Του επέβαλε τιμωρία, την παράλυση των μελών του και τους ατελείωτους στεναγμούς [8], για να υποφέρει από συνεχή λύπη σε όλη την διάρκεια της κολασμένης ζωής του και να μετανοεί συνεχώς για την ασεβή πράξη του να αποτελεί δε για τους άλλους παράδειγμα της φοβερής και δικαίας κρίσεως του Θεού. Αυτός είναι τιμωρός κάθε βδελυρής πράξεως. Καμμία τέτοια πράξη δεν μένει ατιμώρητη, όπως υμνεί ο θεόπνευστος ψαλμωδός: «Θεός εκδικήσεων Κύριος, Θεός εκδικήσεων επαρρησιάσατο» [9].

1. Πράξ. 13, 22.
2. Ψαλμ. 8, 5.
3. Ψαλμ. 143, 4.
4. Βλ. Γέν. 1,26.
5. Ψαλμ. 48, 13.
6. Γέν. 3,9.
7. Γέν. 4, 9.
8. Βλ. Γέν. 4,1-12.
9. Ψαλμ. 93, 1.

[page_end]

Ας δούμε τώρα, τι έγινε ύστερα από αυτά και πόσο σαφείς και θαυμαστές αποδείξεις της προνοίας του Παντοκράτορα Θεού και της αγαθότητάς Του παρουσιάζουν τα μετέπειτα γεγονότα. Όσο αυξανόταν το γένος μας, μαζί του αυξανόταν και κάθε κακία εκ μέρους μας. Όταν ο Λάμεχ, που δεν γεννήθηκε από την ενάρετη γενιά του Σηθ αλλά από την καταραμένη φυλή του Κάιν, δολοφόνησε τους δυό αδερφούς του εναρέτου Ενώχ και πήρε για τον εαυτό του τις γυναίκες τους, την Αδά και την Σελλά [10], ο ενάρετος Ενώχ προσευχήθηκε να τον βρεί και αυτόν ο ίδιος θάνατος. Ο Θεός άκουσε την προσευχή του και προσέτρεξε σε

βοήθεια –»εγγύς Κύριος πάσι τοις επικαλουμένοις αυτόν, πάσι τοις επικαλουμένοις αυτόν εν αληθεία» [11]–, τον «μετέθηκεν» ζώντα, όπως έχει γραφεί, και «και ουχ ηυρίσκετο» ο Ενώχ [12] ανάμεσα στους συγγενείς του. Κατά την φιλανθρωπία Του τον κρατά ο Θεός ζώντα, ώσπου να έλθει ο Αντίχριστος, για να επισκεφθούν αυτός και ο μακάριος Ηλίας τον πιστό χριστιανικό κόσμο και να τους στηρίξουν στην πίστη και στην αγάπη Του· να στρέψουν στην αναμάρτητη και καθαρή πίστη όσους βρεθούν ενώπιον του Θεού άξιοι σωτηρίας από το γένος των Ιουδαίων και με τα μεγάλα θαύματα, που θα κάμει τότε ο Κύριος διά των αγίων προφητών Του, για να στηλιτεύσει τον ασεβή και θεομάχο αντίχριστο, να δείξει ότι είναι ψεύτης και κόλακας. Τόσο μεγάλη είναι η θαυμαστή και άρρητη θεία Πρόνοιά Του για εμάς που είμαστε ξένοι ως προς την Χάρη, ώστε όχι μόνο οικονομεί τα πάντα για την σωτηρία μας κατά τον παρόντα χρόνο, αλλά προετοιμάζει την σωτηρία για πιστούς και απίστους και κατά τον μέλλοντα χρόνο. Θα στείλει τους προφήτες Του με θαύματα, αφ' ενός μεν για να στηρίξει τους πιστούς στην ορθή πίστη, αφ' ετέρου δε για να στρέψει τους απίστους από την απιστία, που την κληρονόμησαν από τους προγόνους τους, προς το αναμάρτητο φως της ορθής πίστεως.

Ας μιλήσουμε και για την άλλη, την διαχρονικά φιλάνθρωπη πρόνοια του Θεού για μας, που είναι μεγάλη, θαυμασία και υπερβαίνει κάθε λόγο και κατανόηση του ανθρώπινου νού. Όταν αυξήθηκε το ανθρώπινο γένος επί του Νώε και οι άνθρωποι παραδόθηκαν αδιάντροπα σε κάθε κακό, όπως το λέγει ο προφήτης του Θεού, ο Ωσηέ, «ακούσατε λόγον Κυρίου, υιοί Ισραήλ, ότι κρίσις τω Κυρίω προς τους κατοικούντας την γην, διότι ουκ έστιν αλήθεια ουδέ έλεος ουδέ επίγνωσις Θεού επί της γης. Αρά και ψεύδος και φόνος και κλοπή και μοιχεία κέχυται επί της γης, και αίματα αφ' αίμασι μίσγουσι» [13], τότε, βλέποντας ότι έκαμαν με θράσος και χωρίς φόβο αυτά τα κακά και ακόμη χειρότερα και ότι ήσαν πλέον ανίατα άρρωστοι, τους έστειλε τον φοβερό κατακλυσμό. Κατ' αυτόν τον τρόπο τους έστειλε τον οριστικό όλεθρο. Στον Νώε και τους υιούς του, στα ζώα και τα πτηνά τους προσέφερε την σωτηρία, αφού τους διέσωσε μέσα στην γερή ξύλινη κιβωτό, προνοώντας έτσι, ώστε να μην εξαφανιστεί το ανθρώπινο γένος [14]. Πόσο ακατάληπτη και ανείπωτη είναι η φιλανθρωπία του Κυρίου των όλων! Εξολόθρευσε την κακία εκείνων και καθάρισε όλη την γη από το μίasma, ενώ άφησε σε μας, τις μεταγενέστερες γενεές, την απόδειξη της δικαίας οργής και της δικαιοσύνης Του, για να Τον γνωρίζουμε, να Τον φοβόμαστε, να Τον ντρεπόμαστε και να ζούμε δίκαια, σύμφωνα με το θέλημά Του. Όταν μετά τον κατακλυσμό οι άνθρωποι πάλι πολλαπλασιάστηκαν, συμφώνησαν, λόγω της μεγάλης ανοησίας και της αναισθησίας τους να οικοδομήσουν υψηλό πύργο, για να καταφύγουν σε αυτόν, στην περίπτωση που θα τους έστελνε ο Κύριος νέο κατακλυσμό. Τότε Αυτός διέλυσε και αυτήν την ανόητη συμφωνία τους. Τους οδήγησε σε ασυνεννοησία [15], διδάσκοντάς τους δι' αυτών που έχουν εξουσία επί γης να ελπίζουν στον Θεό

και μόνο σε Αυτόν να προστρέχουν σε κάθε ανάγκη και σε όλες τις δυστυχίες τους και να μην ελπίζουν στην δύναμη, την σοφία και τον πλούτο τους, αλλά να συμβουλευόνται τον προφήτη: «Δος ημίν βοήθειαν εκ θλίψεως και ματαία σωτηρία ανθρώπου» [16]. Και πάλι λέγει: «Ο Θεός ημών καταφυγή και δύναμις, βοηθός εν θλίψεσι ταίς ευρούσαις ημάς σφόδρα» [17], καθώς και να θυμούνται πάντοτε το ρητό: «Ου σώζεται βασιλεύς διά πολλήν δύναμιν, και γίγας ου σωθήσεται εν πλήθει ισχύος αυτού. Ψευδής ίππος εις σωτηρίαν, εν δε πλήθει δυνάμεως αυτού ου σωθήσεται. Ιδού οι οφθαλμοί Κυρίου επί τους φοβουμένους αυτόν τους ελπίζοντας επί το έλεος αυτού, ρύσασθαι εκ θανάτου τας ψυχάς αυτών και διαθρέψαι αυτούς εν λιμώ» [18].

Αλλά, όπως έγραψε ο προφήτης του Θεού, «τις λαλήσει τας δυναστείας του Κυρίου, ακουστάς ποιήσει πάσας τας αιnéσεις αυτού»; Κανείς δεν θα μπορέσει να το εκφράσει, οπότε και εγώ, υπακούοντας σε αυτό το θείο ρητό, σταματώ την αναφορά στην σωτήρια πρόνοια του φιλανθρώπου Σωτήρος μας. Αυτός φρόντισε μόνος Του και διά των αγίων προφητών Του τον εβραιοκό λαό στην Αίγυπτο, στην Ερυθρά θάλασσα και στην έρημο. Εκεί τον φρόντιζε σαράντα χρόνια, ανεχόμενος την ανταρσία του και δείχνοντας με κάθε τρόπο σε αυτόν και σε όλη την οικουμένη την άρρητη Χάρη Του και την μεγάλη πρόνοια που έχει Αυτός ως φιλόστοργος Πατέρας για την σωτηρία των ανθρώπων και την ύπαρξη των πλασμάτων Του.

[page_end]

Όμως θα αφήσω όλα αυτά και θα περάσω στο μέγιστο και φοβερό μυστήριο της ενανθρωπήσεώς Του, που ξεπερνά κάθε νού και κάθε λόγο. Αυτός ο λόγος δεν είναι ευπρόσδεκτος σε κάθε ακροατή, αλλά μόνο σε εκείνον, που εκ των προτέρων έχει προετοιμασθεί και φωτισθεί άνωθεν, όπως διδάσκει ο θεηγόρος Παύλος λέγοντας: «Ει δε και έστι κεκαλυμμένον το ευαγγέλιον ημών, εν τοις απολλυμένοις εστί κεκαλυμμένον, εν οις ο θεός του αιώνος τούτου ετύφλωσε τα νοήματα των απίστων εις το μη αυγάσαι αυτοίς τον φωτισμόν της δόξης του Χριστού, ος εστιν εικών του Θεού» [19]. Ο άόρατος, ασώματος και παντοδύναμος Θεός ενδύθηκε την σάρκα του ανθρώπου, συνελήφθη από τους ανθρώπους σαν ένας απλός άνθρωπος, αλυσσοδέθηκε, ενεπτύσθη, υπέστη χλευασμό, μαστιγώθηκε και σταυρώθηκε σαν ένας ληστής, πέθανε και ετάφη. Εάν εκείνοι που δεν έλαβαν άνωθεν την Χάρη και την φώτιση του Αγίου Πνεύματος ακούσουν αυτά τα αίσχη για τον μόνο αθάνατο, απαθή και παντοκράτορα Θεό, είναι δυνατόν να μη γελάσουν και να μη θεωρήσουν τα αναφερόμενα ανάξια του Θεού; «Ψυχικός δε άνθρωπος ου δέχεται τα του Πνεύματος του Θεού· μωρία γαρ αυτώ εστι, και ου δύναται γνώναι, ότι πνευματικώς ανακρίνεται», λέγει ο θείος Παύλος [20]. Και

πάλι λέγει ο ίδιος: «Επειδή γαρ εν τη σοφία του Θεού ουκ έγνω ο κόσμος διά της σοφίας τον Θεόν, ευδόκησεν ο Θεός διά της μωρίας του κηρύγματος σώσαι τους πιστεύοντας. Επειδή και Ιουδαίοι σημείον αιτούσι και Έλληνες σοφίαν ζητούν, ημείς δε κηρύσσομεν Χριστόν εσταυρωμένον, Ιουδαίοις μεν σκάνδαλον, Έλλησι δε μωρίαν, αυτοίς δε τοις κλητοίς, Ιουδαίοις τε και Έλλησι, Χριστόν Θεού δύναμιν και Θεού σοφίαν. Ότι το μωρόν του Θεού σοφώτερον των ανθρώπων εστί, και το ασθενές του Θεού ισχυρότερον των ανθρώπων εστί» [21].

Για τους Ιουδαίους αυτό αποτελεί πλάνη, όταν ακούνε την Αγία Γραφή να λέγει για τον Μεσσία που περιμένουν: «Κύριος είπε προς με· υιός μου ει συ, εγώ σήμερα γεγέννηκά σε. Αίτησαι παρ' εμού, και δώσω σοι έθνη την κληρονομίαν σου και την κατάσχεσίν σου τα πέρατα της γης» [22]. Επειδή ερμηνεύουν την Γραφή σαρκικά και όχι πνευματικά, περιμένουν ότι Αυτός θα είναι κοσμικός βασιλέας κατά την ανθρώπινη αντίληψη και ότι θα έλθει να τους βοηθήσει, προσφέροντάς τους άφθονο πλούτο και δόξα, συνοδευμένος από αμέτρητο ένοπλο στρατό. Όταν όμως δούν ότι όλα αυτά που συνέβησαν είναι αντίθετα προς τις αντιλήψεις και τις ελπίδες τους, πέφτουν σε μεγάλη πλάνη και δεν θέλουν να αναγνωρίσουν ως Μεσσία τον δοξαζόμενο και προσκυνούμενο Ιησού Χριστό, τον Κύριο και Θεό μας.

Εξάλλου, οι Έλληνες αντιλαμβάνονται ως ανοησία την αληθή πίστη που ακολουθούμε, την οποία εκήρυξε ο απόστολος Παύλος στον Άρειο Πάγο [23], διδάσκοντας, ότι ο Εσταυρωμένος είναι ο αληθινός Θεός και ότι Αυτόν ο Θεός θα κρίνει δίκαια την οικουμένη, «αναστήσας αυτόν εκ νεκρών· ακούσαντες δε ανάστασιν νεκρών οι μεν εχλεύαζον». Ο απόστολος Παύλος χαρακτηρίζει παραφροσύνη αυτόν ακριβώς τον ανόητο χλευασμό των απίστων Ελλήνων και όχι το ευαγγελικό και αποστολικό κήρυγμα. Λέγει ο ίδιος παρακάτω: «Ιουδαίοις τε και Έλλησι, Χριστόν Θεού δύναμιν και Θεού σοφίαν» [24]. Δηλαδή δεν κηρύττουμε την πλάνη και την παραφροσύνη, αλλά «Χριστόν Θεού δύναμιν και Θεού σοφίαν» σε όσους κλήθηκαν από την θεία Χάρη και τους αποστόλους και πίστεψαν με όλη την ψυχή τους στον Χριστό, τον Θεό μας. Αναφέρει την «δύναμιν», επειδή τελικά η ισχύς των δαιμόνων και η πλάνη των ειδώλων εξολοθρεύτηκαν τελείως από προσώπου της γης δι' Αυτού και από Αυτόν, τον Σωτήρα, όπως το είχε προαναγγείλει ο προφητάναξ Δαβίδ λέγοντας: «Του εχθρού εξέλιπον αι ρομφαίαι εις τέλος, και πόλεις καθείλες· απώλετο το μνημόσυνον αυτού μετ' ήχου» [25]. Και ο Κύριος είπε στους μαθητές Του: «Ιδού δίδωμι υμίν την εξουσίαν του πατείν επάνω όφεων και σκορπίων και επί πάσαν την δύναμιν του εχθρού» [26]. Αλλά και η προφητεία του Δαυίδ προαγγέλλει λέγοντας: «Φωνή Κυρίου συντρίβοντος κέδρους, και συν-τρίψει Κύριος τας κέδρους του Λιβάνου» [27].

Ποιος άλλος λόγος του Κυρίου μπορεί να είναι αυτός, αν όχι το ευαγγελικό και

αποστολικό κήρυγμα, που κηρύσσουν οι άγιοι Απόστολοι σε όλην την οικουμένη, με το οποίο διαλύθηκε το σκότος της πλάνης των ειδώλων και έλαμψε το αΐδιο φως της αληθινής ευσεβείας και θεογνωσίας; Ως «κέδρους», που έπεσαν από τον τόσο δυνατό λόγο, εννοεί τα θεομίσητα δαιμόνια, τα οποία αποκαλεί αλληγορικά έτσι, εξαιτίας της υπερβολικής υπερηφάνειάς τους λόγω της μεγάλης σοφίας τους. Όσον αφορά την «σοφίαν», ποιος δεν αναγνωρίζει ότι αυτή είναι η ίδια η αρχετυπική σοφία του ανάρχου Θεού και Πατρός, διά της οποίας Αυτός δημιούργησε τα πάντα, τα ορατά και τα αόρατα, «εν ω εισι πάντες οι θησαυροί της σοφίας και της γνώσεως απόκρυφοι» [28]. Η σοφία μας είναι ο Χριστός, επειδή από Αυτόν λάβαμε την γνώση μας για τον Θεό και έτσι γνωρίζουμε τα άρρητα μυστήρια του Θεού, δηλαδή γνωρίζουμε το μυστήριο της Αγίας αρχετυπικής και προσκυνητής Τριάδος και την άρρητη φιλανθρωπία και αγαθότητα του Δημιουργού μας προς εμάς και την απόλαυση εκ μέρους του εναρέτου των μελλόντων αγαθών και την φοβερή δευτέρα παρουσία του αδωροδοκήτη Κριτή. Τότε οι ασεβείς και οι παρόμοιοι με εμένα αμαρτωλοί θα χωριστούν από τους ευσεβείς και εναρέτους και θα καταδικαστούν σε αιώνια βάσανα, τα οποία θα υποστούν στον αιώνα τον άπαντα. Επίσης γνωρίσαμε και τον άλλο ανεξάντλητο θησαυρό των διδασκαλιών της μυστικής θεολογίας, με την οποία Αυτός μας διδάσκει διά διαφόρων ευαγγελικών παραβολών και παροιμιών.

10. Βλ. Γέν. 4,18-19.
11. Ψαλμ. 144, 18.
12. Γέν. 5, 24.
13. Ωσ. 4, 1-2.
14. Βλ. Γέν. 6,9-24.
15. Βλ. Γέν. 11,1-9.
16. Ψαλμ. 59, 13.
17. Ψαλμ. 45, 2.
18. Ψαλμ. 32, 16-19.
19. Β΄ Κορ. 4, 3-4.
20. Α΄ Κορ. 2, 14.
21. Α΄ Κορ. 1, 21-25.
22. Ψαλμ. 2, 7-8.
23. Πράξ. 17, 22-32.
24. Α΄ Κορ. 1, 24.
25. Ψαλμ. 9, 7.
26. Λουκ. 10, 19.
27. Ψαλμ. 28, 5.
28. Κολ. 2, 3.

[page_end]

Πόσα και πόσο μεγάλα αγαθά και αθάνατα δώρα μας προσέφερε η ενανθρώπιση του μονογενούς· δώρα επάνω από κάθε σκέψη και κάθε λογική! Γι' αυτό δίκαια ο απόστολος Παύλος την αποκάλεσε δύναμη και Σοφία του Θεού. Εμείς όμως, οι κολασμένοι και αχάριστοι, τι Του ανταποδίδουμε γι' αυτά τα αναρίθμητα αγαθά που μας χάρισε; Μήπως συνειδητοποιούμε ότι συνεχώς, με τις διάφορες πονηρές πράξεις μας, Τον εξοργίζουμε και δεν τον τιμούμε, ενώ πρέπει να δοξάζουμε πάντοτε, με κάθε τρόπο, την άρρητη αγαθότητά Του προς εμάς, για να μας δοξάζει και Αυτός, όπως λέγει ο προφήτης, «τους δοξάζοντάς με δοξάσω, και ο εξουθενών με ατιμασθήσεται» [29]; Ο ίδιος μας διδάσκει με ποιόν τρόπο πρέπει να δοξάζεται: «Υιός δοξάζει πατέρα και δούλος τον κύριον αυτού. Και ει πατήρ ειμι εγώ, που εστιν η δόξα μου; Και ει Κύριός ειμι εγώ, που εστιν ο φόβος μου;» [30]. Με ποιόν τρόπο όμως ο υιός δοξάζει τον πατέρα του; Προφανώς με το να πράττει συνεχώς ο,τι ευχαριστεί εκείνον και να μην παραβαίνει ποτέ τις εντολές του, αλλά με καλή θέληση να τον υπακούει σε όλα. Ο δούλος δεν το κάνει για τον ίδιο λόγο, αλλά επειδή φοβάται τα χτυπήματα και άλλες τιμωρίες, υπακούει χωρίς την θέλησή του και εκτελεί τις δια-ταγές του κυρίου του με μεγάλο ζήλο. Εμείς όμως, που έχουμε τόσο αγαθό και γενναιόδωρο Κύριο και Σωτήρα και αξιωθήκαμε από Αυτόν τόσα δώρα της χάριτος, γιατί φερόμαστε προς Αυτόν τόσο ανόητα και αχάριστα; Έτσι όχι μόνο δεν Τον δοξάζουμε και δεν Τον φοβόμαστε, όπως ο δούλος φοβάται τον κύριό του, αλλά και δεν Τον τιμούμε και με διάφορους τρόπους Τον πικραίνουμε πολύ, περιφρονώντας τις εντολές Του και ζώντας σαν ειδωλολάτρες που δεν γνωρίζουν τον Θεό.

Ας δούμε τώρα αναλυτικά, πως ζούμε εμείς οι χριστιανοί την ζωή μας. Αφού καταλάβουμε την ακολασία μας και την μεγάλη μας απομάκρυνση από τις εντολές του Κυρίου και Θεού μας Ιησού Χριστού, ας μετανοήσουμε ειλικρινά ενώπιόν Του, όσο έχουμε ακόμη χρόνο. Και ότι απομακρυνθήκαμε πολύ από τις εντολές του Θεού μας είναι φανερό από το εξής. Ο Κύριος και Θεός μας, κατηγορώντας τους Γραμματείς και Φαρισαίους λέγει: «Ουαί υμίν, γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί, ότι αποδεκατούτε το ηδύοσμον και το άνηθον και το κύμινον, και αφήκατε τα βαρύτερα του νόμου, την κρίσιν και τον έλεον και την πίστιν· ταύτα δε έδει ποιήσαι κακείνα μη αφιέναι» [31]. Ποιοί είναι αυτοί οι Γραμματείς και Φαρισαίοι; Είμαστε εμείς, που κατέχουμε τις αρχές και τις εξουσίες, και αυτές οι μομφές και αυτά τα «ουαί» αφορούν εμάς. Εμείς που απορρίπτουμε την πίστη –δεν εννοώ την πίστη στον Χριστό, τον Θεό μας, μη γένοιτο!, αλλά την πίστη στις εντολές του Κυρίου και την τήρησή τους–, δεν κρίνουμε δίκαια, δεν δείχνουμε έλεος σε όσους αδικήθηκαν και έχουν ανάγκη από βοήθεια. Ακούμε και με τα δυό

μας αυτιά αυτόν που φέρει περισσότερα δώρα, άσχετα αν είναι άδικος η αδικημένος, και με αυτόν τον τρόπο παραβαίνουμε το θέλημα του φοβερού Κριτή, ο οποίος διά του προφήτη Του απειλεί: «Ουαί οι δικαιούντες τον ασεβή ένεκεν δώρων και το δίκαιον του δικαίου αίροντες» [32]. Τι περισσότερο και χειρότερο υπάρχει από αυτά; Το πάθος της φιλαργυρίας των Ιουδαίων και της απληστίας εκ μέρους των δικαστών και των αρχόντων, που τους έστειλε στις πόλεις ο βασιλέας, υπερیشύει τώρα τόσο πολύ, ώστε ακόμη και στους υπηρέτες τους αυτοί επιτρέπουν να βρίσκουν διάφορες άδικες κατηγορίες εναντίον των πλουσίων ανθρώπων. Γι' αυτό ρίχνουν καμιά φορά την νύχτα στα σπίτια τους διάφορα αντικείμενα [ενοχοποιητικά στοιχεία]. Συμβαίνει ακόμη να φέρουν το σώμα ενός νεκρού και να το αφήνουν μέσα στον δρόμο, ώστε έχοντας ένα τέτοιο περιστατικό, σαν αφορμή της δήθεν δικαιολογημένης εκδικήσεως για τον σκοτωμένο, να έχουν το δικαίωμα να οδηγήσουν στο δικαστήριο για την δολοφονία τους κατοίκους όχι μόνο μιάς και μόνης οδού αλλά όλης αυτής της περιοχής της πόλεως. Με αυτόν τον τρόπο θα πάρουν ως απαίσια και θεομίσητα κέρδη μεγάλο ποσό ασημιού.

Ποιος από την αρχή του αιώνα θα άκουγε ποτέ κάποιον ειδωλολάτρη να έχει τολμήσει αυτόν τον φοβερό τρόπο της απληστίας που βρήκαν τώρα οι αρχοντές μας; Πόσο άρρητη είναι η πραότητα Σου και πόσο μεγάλη είναι η υπομονή Σου, Χριστέ και Θεέ! Που είναι σήμερα ένας προφήτης με τόσο δυνατή φωνή, όπως ήταν ο βροντόφωνος Ησαΐας, για να στηλιτεύσει φανερά και άξια τις διαπραττόμενες αυτές αδικίες και την εβραϊκή φιλαργυρία; Τι απανθρωπιά, τι παραφροσύνη!

Οι ορθόδοξοι χριστιανοί έχουν άφθονα πλούτη και περιουσίες και επί πλέον ανέλαβαν προσωρινά την εξουσία, την οποία έπρεπε να χειριστούν με φόβο Θεού, για να αποκτήσουν για τον εαυτό τους, με κάθε δικαιοσύνη και έλεος, ανεξάντλητο πλούτο στον ουρανό. Όμως, κυριευμένοι από την μανία της ακόρεστης φιλαργυρίας, αδικούν, κερδοσκοπούν, λεηλατούν τα κτήματα και τις περιουσίες των χηρών και των ορφανών, επινοώντας κάθε είδους κατηγορίες εναντίον αθών, χωρίς να ντρέπονται τους γείτονές τους, τους Πολωνούς και τους Γερμανούς, και χωρίς να φοβούνται τον Θεό, τον τρομερό εκδικητή των αδικημένων, που καταδικάζει τους κερδοσκόπους σε αιώνια μαρτύρια. Οι Πολωνοί και οι Γερμανοί, μολονότι ανήκουν στην λατινική αίρεση, κυβερνούν τους υπηκόους τους με κάθε δικαιοσύνη και φιλανθρωπία, σύμφωνα με τους νόμους που όρισαν οι πιστοί και σοφοί βασιλείς –ο Μέγας Κωνσταντίνος, ο Θεοδόσιος, ο Ιουστινιανός και ο Λέων ο Σοφός– με κάθε σωφροσύνη και σοφία. Που μπορείς να βρείς στους Λατίνους τέτοιου είδους αδικία, που υπάρχει τώρα σε εμάς, τους Ορθοδόξους;

29. Α΄ Βασ. 2, 30.

30. Μαλ. 1, 6.

31. Ματθ. 23, 23.

32. Ησ. 5, 23.

[page_end]

Ο Θεός και Δημιουργός μας, ο φοβερός και δίκαιος Κριτής, συμβουλεύει αυστηρά λέγοντας: Να αναζητείς την αλήθεια σωστά και δίκαια, «ου μη υποστείλη πρόσωπον ανθρώπου» [33]. Εάν ένας πτωχός η ένας πένης αποδειχθεί άδικος, μην τον ελεήσεις, εφόσον αλλού συμβουλεύει: «Ου ποιήσετε άδικον εν κρίσει· ου λήψη πρόσωπον πτωχού, ουδέ μη θαυμάσης πρόσωπον δυνάστου· εν δικαιοσύνη κρινείς τον πλησίον σου» [34]. Οι αρχές και οι δικαστές μας αγνόησαν αυτήν την δίκαιη εντολή του Θεού λόγω της πλεονεξίας τους. Ακόμη και αν ολόκληρη η πόλη εμφανιζόταν μπροστά τους και μαρτυρούσε δυνατά κατά του αδικούντος, δεν θα την ελάμβαναν υπ' όψη, αλλά θα διέτασσαν τον αδικούντα και τον αδικούμενο να λύσουν την διαφορά μεταξύ τους με τα όπλα με πολυάνθρωπη σύγκρουση. Όποιος νικούσε σε αυτήν την σύγκρουση, θα εθεωρείτο αθώος, ακόμη κι αν είχε διαπράξει αδικία. Τι πρωτοφανής ποδοπάτηση της θείας εντολής είναι και η παραβίαση της ορθής δικαιοσύνης! Επιφέρουμε επί της κεφαλής μας την κατάρα του Θεού ανόητα και εκεί που δεν το περιμένουμε, αν είναι αληθινός ο προφήτης του Θεού που λέγει: «Επετίμησας υπερηφάνοις· επικατάρατοι οι εκκλίνοντες από των εντολών σου» [35].

Να, δόθηκε η διαταγή να λυθεί η διαφορά με τα όπλα και κάθε πλευρά ψάχνει για άνδρες έμπειρους στην μάχη. Ο αδικών ψάχνει τον γητευτή και την μάγισσα, που θα μπορούσαν με σατανική παρέμβαση να βοηθήσουν τους πολεμιστές του. Τι πρωτοφανής ανομία είναι αυτή!

Ποιο είδος της κακίας μπορεί να συγκριθεί με αυτήν την σατανική επινόηση; Δεν ακούσαμε να υπάρχει τέτοια ανόητη συνήθεια ούτε στους πιο απίστους. Εκείνοι κάθε αμφίβολη, κακή διαφορά την έλυναν η με την κατάθεση αξιοπίστων μαρτύρων η με ένορκη ομολογία. Ένδοξοι άρχοντες! Τέτοιου είδους αποφάσεις δεν είναι θεάρεστες, επειδή αυτού του είδους οι δίκες έχουν επινοηθεί με σκοπό την άδικη πλεονεξία και την ακόρεστη απληστία, εξαιτίας των οποίων χάνουμε την ουράνια κληρονομιά. Έτσι ο απόστολος Παύλος θεωρεί ότι ανήκουμε στους ειδωλολάτρες, όπως τον ακούμε να λέγει στην Επιστολή προς Εφεσίους: «Τούτο γαρ εστε γινώσκοντες, ότι πας πόρνος η ακάθαρτος η πλεονέκτης, ος εστιν ειδωλολάτρης, ουκ έχει κληρονομίαν εν τη βασιλεία του Χριστού και Θεού. Μηδείς υμάς απατάτω κενοίς λόγοις· διά ταύτα γαρ έρχεται η οργή του Θεού επί τους

υιούς της απειθείας» [36]. Είμαστε χριστιανοί και υπηρέτες του ζώντος Θεού και του φοβερού Κριτή, και γι' αυτό πρέπει να δικάζουμε και να τακτοποιούμε τις υποθέσεις των υπηκόων μας χριστιανικά, όπως μας διέταξε ο δίκαιος κριτής μας, για να δοξάζεται και όχι να αποδοκιμάζεται από τους απίστους ειδωλολάτρες το άγιο και προσκυνητό όνομα του Κυρίου και Θεού μας. Είναι γεγονός ότι οι αθωωτικές αποφάσεις εκ μέρους του δικαστηρίου επιφέρουν στους απίστους δάκρυα και οδυρμούς, επειδή έχουν ληφθεί δίκαια και ορθά και τηρούνται αυστηρά, όπως εξαρχής καθιερώθηκε από τον Θεό.

Αντιθέτως εμείς οι Ορθόδοξοι περιφρονούμε και παραβαίνουμε τα πάντα. Φοβούμαι πολύ, μήπως αφορούν και εμάς τα λόγια που είπε με λύπη ο προφήτης Ησαΐας για τα άνομα Ιεροσόλυμα: «Πως εγένετο πόρνη πόλις πιστή Σιών, πλήρης κρίσεως, εν η δικαιοσύνη εκοιμήθη εν αυτή, νυν δε φονευταί. Το αργύριον υμών αδόκιμον· οι κάπηλοί σου μίσγουσι τον οίνον ύδατι· οι άρχοντές σου απειθούσι, κοινωνοί κλεπτών αγαπώντες δώρα, διώκοντες ανταπόδομα, ορφανοίς ου κρίνοντες και κρίσιν χηρών ου προσέχοντες» [37]. Γι' αυτό ας γνωρίσουμε τον εαυτό μας και ας πάψουμε να οργίζουμε τον Κύριο με την ανυπακοή στις σωτήριες εντολές Του. Επειδή η Αγία Γραφή λέγει σαφώς: «Επικατάρατοι οι εκκλίνον-τες από των εντολών Σου» [38]. Εάν είμαστε καταραμένοι από τον Θεό λόγω της παραβάσεως των αγίων εντολών Του, τότε ποιος θα μας ευλογήσει και ποιος θα μπορέσει να μας σώσει από το σκότος και το πυρ το εξώτερο [39], όπου αποστέλλονται οι καταδικασμένοι, όπως το δηλώνει Αυτός ο ίδιος λέγοντας με ασυγκράτητη οργή: «Πορεύεσθε απ' εμού οι κατηραμένοι εις το πυρ το αιώνιον το ητοιμασμένον τω διαβόλω και τοις αγγέλοις αυτού» [40].

«Φοβερόν το εμπεσείν εις χείρας Θεού ζώντος» [41], αδελφοί. Γι' αυτό «προφθάσωμεν το πρόσωπον αυτού εν εξομολογήσει και εν ψαλμοίς αλαλάξωμεν αυτώ» [42]. Πριν ξεσπάσει η δίκαιη οργή Του, ας προσπαθήσει ο καθένας μας να απομακρυνθεί από τις κακές πράξεις του, επειδή ως «πρόσωπον» χαρακτηρίζεται εδώ η δίκαιη οργή του Θεού, όπως και αλλού λέγεται: «Πρόσωπον δε Κυρίου επί ποιούντας κακά του εξολοθρεύσαι εκ γης το μνημόσυνον αυτών» [43].

Με αυτήν την δυσβάστακτη και δίκαιη οργή του Θεού ταπεινώθηκε και εκδιώχθηκε ο λαός των Ιουδαίων, ο οποίος, αφού έχασε την γη και το κράτος του, διασκορπίστηκε ανάμεσα σε άλλους λαούς στην διάρκεια ήδη πολλών ετών, ώστε να εκπληρωθεί γι' αυτόν ο προφητικός λόγος, που με την φωνή του ιδίου του Εσταυρωμένου Ιησού Χριστού και Θεού μας λέγει: «Σκοτισθήτωσαν οι οφθαλμοί αυτών του μη βλέπειν, και τον νώτον αυτών διαπαντός σύγκαμψον. Έκχεον επ' αυτούς την οργήν σου, και ο θυμός της οργής σου καταλάβοι αυτούς. Γενηθήτω η έπαυλις αυτών ηρημωμένη, και εν τοις σκηνώμασιν αυτών μη έστω ο κατοικών»

[44]. Ας φοβηθούμε αυτό το παράδειγμα και ας πάψουμε να οργίζουμε τον Θεό, ο οποίος είναι φοβερός. Αυτός δεν θα ελεήσει εκείνους, για τους οποίους έκανε τόσα θεσπέσια και απίστευτα σημεία και τέρατα στην Αίγυπτο, στην Ερυθρά θάλασσα, στην έρημο, στην ίδια την γη της Επαγγελίας, δοξάζοντάς τους συνεχώς και παρουσιάζοντάς τους ως ισχυρούς. Και αντιθέτως ντρόπιαζε τους αντιπάλους τους και τους ταπείωνε με διάφορους τρόπους. Ας μην αποστρέψει το βλέμμα του και από εμάς, όπως το απέστρεψε από εκείνους, ώστε να μην υποδουλωθούμε σε όλους εκείνους που μας μισούν και πραγματοποιηθεί για μας το θείο ρητό που λέγει: «Πλην διά τας δολιότητας αυτών έθου αυτοίς κακά, κατέβαλες αυτούς εν τω επαρθήναι. Πως εγένοντο εις ερήμωσιν εξάπινα· εξέλιπον, απώλοντο διά την ανομίαν αυτών» [45].

33. Δευτ. 1,17.

34. Λευϊτ. 19,15.

35. Ψαλμ. 118, 21.

36. Εφ. 5, 5-6.

37. Ησ. 1, 21-23.

38. Ψαλμ. 118,21.

39. Πρβλ. Ματθ. 8,12. 22,13. 25,30.

40. Ματθ. 25, 41.

41. Εβρ. 10, 31.

42. Ψαλμ. 94, 2.

43. Ψαλμ. 33, 17.

44. Ψαλμ. 68, 24-26.

45. Ψαλμ. 72, 18-19.

[page_end]

Εάν εμείς, σε σχέση με εκείνους, αξιωθήκαμε μεγαλύτερη χάρη και συνομιλία με τον Θεό διά του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, τότε πρέπει να έχουμε μεγαλύτερο ζήλο για την σωτηρία των ψυχών μας, πράττοντας καλές και δίκαιες πράξεις, για να μην αποδειχθούμε χειρότεροι στην τήρηση των εντολών του Θεού μας. Διότι τότε δεν θα μπορέσουμε να εισέλθουμε στην βασιλεία Του, όπως το είπε ο ίδιος: «Λέγω γαρ υμίν ότι εάν μη περισσέυση η δικαιοσύνη υμών πλείον των γραμματέων και των Φαρισαίων, ου μη εισέλθητε εις την βασιλείαν των ουρανών» [46].

Σας ικετεύω, για όνομα του Θεού, να είστε συγκαταβατικοί προς εμένα, που σας κηρύττω χωρίς δισταγμό, με θείο ζήλο και πνευματική αγάπη. Να προσέξετε, ώστε να κατανοήσετε την δικαιοσύνη των Φαρισαίων και των Γραμματέων στην τήρηση των εντολών του Μωυσέως, καθώς και την ζωή που ζούμε εμείς παραβαίνοντας τις ευαγγελικές εντολές. Εάν συγκρίνουμε το ένα με το άλλο, θα δούμε ότι η ζωή

μας είναι πολύ χειρότερη από την ζωή εκείνων. Εκείνοι, όπως καυχάται εκείνος ο μεγαλόστομος Φαρισαίος, όχι μόνο δεν αδικούσαν και δεν λεηλατούσαν ξένες περιουσίες, αλλά και από τις δικές τους έδιναν μία δεκάτη στους ενδεείς και τους εφρόντιζαν [47]. Εμείς όμως κάνουμε τα πάντα από απληστία και αρπακτική διάθεση, χωρίς αισχύνη και φόβο. Παντού βρίσκονται ληστές και δολοφόνοι, κλέφτες και άρπαγες, σκληροί καταπιεστές, που ζητούν από τους άτυχους οφειλέτες τους τόκους επί τόκων, οδηγώντας τους στην απόλυτη ένδεια. Τόσο πολύ αυξήθηκε η απληστία, ώστε υποδούλωσε ακόμη και τους ιερείς του Θεού, τους αρχιμανδρίτες και τους ηγουμένους μας.

Τι φοβερό έγκλημα εναντίον των εντολών και του θελήματος του Κυρίου μας! Ποια απάντηση θα δώσουμε στον φοβερό Κριτή την ημέρα της φοβερής Κρίσεως, όταν ακόμη και όσοι έκαναν πολλά θαύματα εν ονόματί Του και έδιωχναν δαιμόνια θα καταδικαστούν και θα αποκληθούν άνομοι, διότι δεν τήρησαν τον νόμο που εξιλεώνει πολλές αμαρτίες και συνίσταται στην αγάπη προς τους πτωχούς και τους πένητες, τις χήρες και τα ορφανά, που μας δόθηκε εντολή να τους φροντίζουμε; Αυτοί όμως όχι μόνο δεν τους φρόντιζαν, αλλά, αντιθέτως, τους καταφρονούσαν. Όταν εκείνοι πέθαιναν εδώ από την πείνα, την γύμνια και την έλλειψη διαφόρων βιοτικών αγαθών, οι ίδιοι απολάμβαναν την ησυχία και τις διάφορες χαρές του βίου, μαζεύοντας για τον εαυτό τους πλούτο, χρυσό και ασήμι, πολύτιμες ενδυμασίες και διάφορα εισοδήματα. Δεν έδιναν σημασία στην εντολή του Κυρίου, που ζητάει να μη συσσωρεύουμε θησαυρούς για τον εαυτό μας στην γη, αλλά στον ουρανό, ώστε να βρίσκεται ο θησαυρός μας εκεί, όπου βρίσκεται και η καρδιά μας [48]. Ποια ελπίδα μπορούμε να έχουμε να σωθούμε και να εισέλθουμε στην βασιλεία των ουρανών, όταν η δικαιοσύνη μας όχι μόνο δεν «περισσεύση πλείον των γραμματέων και των Φαρισαίων» [49], όπως όρισε ο Κύριος, αλλά είναι και πολύ χειρότερη εκείνων. Εκείνοι αποδεκατούσαν την περιουσία τους, ενώ εμείς λεηλατούμε τις περιουσίες άλλων απαιτώντας χωρίς έλεος κάθε χρόνο υπέρογκους τόκους. Ας μη γελάμε τον εαυτό μας, όσοι Πατέρες, και ας μην τον κολακεύουμε με μάταιες ελπίδες. Οι τοκογλύφοι και οι άρπαγες δεν θα κερδίσουν την βασιλεία του Θεού, όπως κηρύττει ο Παύλος, αυτή η φωνή του Χριστού. «Μηδείς υμάς απατάτω κενοίς λόγοις· διά ταύτα γαρ έρχεται η οργή του Θεού επί τους υιούς της απειθείας» [50].

Και αν έλθει η οργή του Θεού εναντίον ημών που ποδοπατήσαμε τις εντολές Του, τότε ποια ελπίδα σωτηρίας θα μας απομείνει και ποιος προστάτης θα είναι σε θέση να μας σώσει από τα χέρια του φοβερού Κριτή;

«Φοβερόν το εμπειείν εις χείρας Θεού ζώντος» [51]. Ποιος από όσους Τον εξόργισαν με διάφορες αδικίες, απληστία και πορνεία, έχει ξεφύγει από το ισχυρό

χέρι Του; Που είναι τα ένδοξα βασίλεια των αρχαίων λαών, των Ασσυρίων, των Βαβυλωνίων, των Περσών, των Μακεδόνων, των Ελλήνων, των Ρωμαίων; Μήπως δεν καταστράφηκαν όλα και δεν έσβησαν παντελώς εξαιτίας των απείρων αδικιών τους, της ακολασίας και της υπερηφανείας;

Ας προσέξουμε τον εαυτό μας και εμείς και ας απομακρυνθούμε από όλες τις κακές πράξεις μας, την αδικία, την απληστία, την σατανική υπερηφάνεια, την πλάνη των Σοδόμων και των Γομόρρων. Ας εξαγνίσουμε αυτό το ορθόδοξο κράτος, που μας εμπιστεύτηκε ο Θεός και ο Κύριος των πάντων. Ας το εξαγνίσουμε από κάθε ανομία, από τις αδικίες, από την εβραϊκή φιλαργυρία και την τοκογλυφία, εξαιτίας των οποίων απομακρύνθηκε από εμάς η θεία σκέπη και η δύναμη, που μας σκεπάζει και μας σώζει από κάθε συκοφαντία και κάθε κακό, που μας κάνουν οι ορατοί και άορατοι εχθροί μας. Στερημένοι από αυτήν την σκέπη και την προστασία του Θεού, γινόμαστε παιχνίδι και αντικείμενο επιδοκιμασίας για τις άορατες εχθρικές δυνάμεις, που μας ωθούν στις αβύσσους κάθε κακού και κάθε ανομίας. Έτσι πέφτουμε σε διάφορες συμφορές και δυστυχίες, που δεν υποχωρούν και μας βλάπτουν μέχρις ότου μας εξολοθρεύσουν παντελώς.

46. Ματθ. 5, 20.

47. Πρβλ. Λουκ. 18,11-12.

48. Πρβλ. Ματθ. 6,19-21. Λουκ. 12,33-34.

49. Ματθ. 5, 20.

50. Εφ. 5, 6.

51. Εβρ. 10, 31.

[page_end]

Γι' αυτό, σας ικετεύω, «μη γίνεσθε ως ίππος και ημίονος, ος ουκ έστι σύνεσις», να μην έχετε, όπως πολλοί άδικοι στο παρελθόν, «εν κημώ και χαλινώ τας σιαγόνας» [52]. Ας δεχθούμε και ας αγαπήσουμε, όχι με οργή και θυμό, αλλά με νηφάλια σκέψη και προσοχή, την νουθεσία του Βασιλέως Δαβίδ, που λέγει: «Και νυν, βασιλείς, σύνετε, παιδεύθητε, πάντες οι κρίνοντες την γην. Δουλεύσατε τω Κυρίω εν φόβω και αγαλλιάσθε αυτώ εν τρόμω. Δράξασθε παιδείας, μήποτε οργισθή Κύριος και απολείσθε εξ οδού δικαίας. Όταν εκκαυθή εν τάχει ο θυμός αυτού, μακάριοι οι πεποιθότες επ' αυτώ» [53]. Ευσεβέστατοι βασιλείς, ηγεμόνες και βογιάροι και επίγειοι δικαστές, να έχετε πάντοτε στις σκέψεις σας αυτήν την σωτηρία και φιλόνηρωπη νουθεσία και να τακτοποιείτε τις υποθέσεις των υπηκόων σας με φόβο Θεού και δικαιοσύνη, αποφεύγοντας κάθε δωροδοκία για να μπορέσετε και εσείς να προσευχηθείτε στον δίκαιο Κριτή και να πείτε με θάρρος: «εποίησα κρίμα και δικαιοσύνην· μη παραδώς με τοις αδικούσί με» [54].

Ας κατανοήσουμε την δύναμη της σύντομης αυτής προσ-ευχής αυτού του δικαίου βασιλέως. Δεν προέβαλε αυτός ούτε την αγρυπνία στην διάρκεια όλης της ημέρας και όλης της νύχτας ούτε τις συχνές προσευχές ούτε τα δάκρυα, ούτε καμμία άλλη αρετή για να ικετεύσει τον φοβερό Κριτή, αλλά μόνο την δίκαιη κρίση. Έτσι έκρινε με δικαιοσύνη τον λαό του Θεού και τον κυβερνούσε χωρίς απληστία. Ας αγαπήσουμε και εμείς την αρετή αυτού του εναρέτου βασιλέως και προφήτη! Ναί, σας ικετεύω, ας την αγαπήσουμε και ας μισήσουμε την κάθε είδους απληστία και την εβραι-κη φιλαργυρία, που σύμφωνα με την διδασκαλία του αγίου Απόστολου Παύλου είναι ειδωλολατρία [55]. Ας ακούσουμε τον θείο προφήτη που λέγει, «Μη ελπίζετε επ' αδικίαν και επί αρπάγματα μη επιποθείτε· πλούτος εάν ρήν, μη προστίθεσθε καρδίαν» [56], επειδή, όπως έχει γραφεί, «πλούσιοι επτώχευσαν και επείνασαν, οι δε εκζητούντες τον Κύριον ουκ ελαττωθήσονται παντός αγαθού» [57]. Από αυτούς άλλοι έπεσαν σε διάφορες δυστυχίες σε αυτήν την ζωή και έχασαν τον άδικο πλούτο, ακόμη και την ίδια την ζωή τους, και βρήκαν κακό θάνατο. Άλλοι όχι μόνο έχασαν τον εφήμερο πλούτο τους, αλλά και μετά τον θάνατό τους έχασαν και τα αιώνια αγαθά. «Οι δε εκζητούντες τον Κύριον ουκ ελαττωθήσονται παντός αγαθού» [58] και στον παρόντα και στον μέλλοντα αιώνα, αφού έχει γραφεί: «Δίκαιος ως φοίνιξ ανθήσει, και ωσει κέδρος η εν τω Λιβάνω πληθυνθήσεται. Πεφυτευμένοι εν τω οίκω Κυρίου, εν ταίς αυλαίς του Θεού ημών εξανθήσουσιν· έτι πληθυνθήσονται εν γήρει πίονι και ευπαθούντες έσονται» [59].

Αυτή θα είναι η ανταπόδοση του δικαίου κριτή, του Θεού, στο μέλλον σε όσους τώρα ζούν ενάρετα και θεάρεστα. Ας ακούσουμε προσεκτικά για την ευλογία στην παρούσα ζωή και ας επιθυμήσουμε, παρακαλώ, να λάβουμε αυτήν την ευλογία από τον Κύριο: «Μακάριος ανήρ ο φοβούμενος τον Κύριον, εν ταίς εντολαίς αυτού θελήσει σφόδρα», δηλαδή θα ακολουθήσει με όλη την ψυχή του τις εντολές του Θεού, την δικαιοσύνη, την αγαθότητα, την ευσπλαγχνία και την ειλικρινή αγάπη προς τον Θεό. Αυτού του εναρέτου χριστιανού «δυνατόν εν τη γη έσται το σπέρμα αυτού, γενεά ευθέων ευλογηθήσεται. Δόξα και πλούτος εν τω οίκω αυτού, και η δικαιοσύνη αυτού μένει εις τον αιώνα του αιώνος. Εξανέτειλεν εν σκότει φως τοις ευθέσιν, ελεήμων και οικτίρμων και δίκαιος. Χρηστός ανήρ ο οικτείρων και κιχρών· οικονομήσει τους λόγους αυτού εν κρίσει, ότι εις τον αιώνα ου σαλευθήσεται, εις μνημόσυνον αιώνιον έσται δίκαιος. Από ακοής πονηράς ου φοβηθήσεται· ετοίμη η καρδιά αυτού ελπίζειν επί Κύριον» [60]. Τι άλλο πιο ευτυχές από αυτήν την ευλογία και πιο επιθυμητό υπάρχει για μας, που είμαστε αληθινά ευσεβείς και αγαπάμε τον Κύριό μας Ιησού Χριστό, που λέγει, «εάν εμοί διακονή τις, εμοί ακολουθείτω, και όπου ειμί εγώ, εκεί και ο διάκονος ο εμός έσται» [61]; Ο ενάρετος, που έχει φόβο Κυρίου, δεν θα φοβηθεί να ακούσει την φωνή που λέγει, «πορεύεσθε απ' εμού οι κατηραμένοι εις το πυρ το αιώνιον» [62], αλλά αντιθέτως

θ' ακούσει: «Ευ, δούλε αγαθέ και πιστέ, επί ολίγα ης πιστός, επί πολλών σε καταστήσω· είσελθε εις την χαράν του κυρίου σου» [63].

Επομένως, αν πράγματι επιθυμούμε να δεχθούμε αυτήν την άρρητη χαρά του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, ας ενδυθούμε και με την ενδυμασία που της ταιριάζει, η οποία υφάνθηκε από τις πράξεις της δικαιοσύνης και της ευσπλαχνίας μας, για να μπορέσουμε να την απολαμβάνουμε στην αιωνιότητα. Και όσοι τολμούν να εισέλθουν σε εκείνον τον θείο γάμο, χωρίς να έχουν αυτήν την ενδυμασία την στολισμένη με την αγνότητα, όχι μόνο θα στερηθούν απλώς αυτής της άρρητης χαράς, αλλά θα τους δέσουν χειροπόδαρα και θα τους γκρεμίσουν «εις το σκότος το εξώτερον· εκεί έσται ο κλαυθμός και ο βρυγμός των οδόντων» [64], και θα βασανίζονται εκεί αιωνίως κολασμένοι. Ας μας σώσει από την ανοησία και την καταδίκη τους ο φιλόανθρωπος Κύριος! Αμήν.

52. Ψαλμ. 31, 9.

53. Ψαλμ. 2, 10-13.

54. Ψαλμ. 118, 121.

55. Πρβλ. Κολ. 3,5.

56. Ψαλμ. 61, 11.

57. Ψαλμ. 33, 11.

58. Ψαλμ. 33, 11.

59. Ψαλμ. 91, 13-15.

60. Ψαλμ. 111, 1-7.

61. Ιω. 12, 26.

62. Ματθ. 25, 41.

63. Ματθ. 25, 21.

64. Ματθ. 8, 12.

<http://bit.ly/2GQ5Uhr>